

MOBILIZATION OF A SAVINGS GROUP TO PROMOTE THE STRENGTH OF
COMMUNITY : A CASE STUDY OF A VILLAGE IN CENTRAL THAILAND .

AN ABTRACT
BY
THASUK JUNPRASERT

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Doctor of Philosophy
degree in Applied Behavioral Science Research at Srinakharinwirot University

April 2007

Thasuk Junprasert. (2007). Mobilization of a Savings Group to Promote the Strength of Community: a Case Study of a Village in Central Thailand. Dissertation, Ph.D. (Behavioral Science). Bangkok., Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assist. Prof. Dr. Omduean Soadmanee, Dr. Sadhon Bhookong.

The purposes of this research are: 1) to understand the mobilization of a saving group 2) to understand the saving group which was aimed to strengthen the community in various aspects 3) to search for the learning process of saving, which could be translated into public policy. The field setting is Bann Wat Ton Pho community in a province of central Thailand. The methods of data collection are participant observation, in depth interview and focus group. Two groups of informants were interviewed : one group of 30 informants was interviewed formally , using an interview guide ; another group of more than 50 informants were interviewed informally.

The findings indicate that the reason for setting up the savings group in Bann Wat Ton Pho community is to resolve the problems of the rising debt of residents in this community. Though the saving group was initially aimed to solve the financial problem of the community's members by relying on their own fund, yet the savings group also benefited the community in other aspects. The factors contributing to the success of this group consist of 1) the leader's characteristics ,i.e., social characteristics , personality and behavioral characteristics 2) the social context 3) the management and 4) the social support

The community's self dependency after the establishment of the savings group can be divided into two types : 1) economic self dependency leading to the decreasing loans from non financial institutions and the increasing savings and investment budget. 2) Social and cultural self dependency which can be classified into three types : 2.1) strengthened morality 2.2) increased good interaction of families, relatives and neighbors in the community 2.3) enhanced quality of life

The mobilization of the savings group stimulated the learning process of savings at three levels. Firstly, the savings group's organization learned how to analyze the community's problem from the successful communities and how to set up and run the saving group efficiently. Secondly, the group's members had good attitudes in

savings through continuous learning and learned how to allocate expenditure and saving properly. Finally, the network learned how to expand the saving network to other communities. They realized that the actions should be taken gradually to inform those communities that the strengths of savings group could replace the weaknesses of the existing financial groups. Besides, they learned that those who could be the leader have to be equipped with knowledge, ethic and wealth.

In conclusion, knowledge and learning process found in this study can be used as a guideline for those who are responsible for the formulation of local public policy which is aimed to promote a savings and to establish a sustainable financial institution in community.

การขับเคลื่อนของกลุ่มสัจจะสมถะสมถ์พหุในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน: กรณีศึกษา
หมู่บ้านแห่งหนึ่งในเขตภาคกลาง

บทคัดย่อ
ของ
ธำศุกร์ จันประเสริฐ

เสนอต่อสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
เมษายน 2550

ฐาศุภร์ จันประเสริฐ.(2550) การขับเคลื่อนของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน: กรณีศึกษาหมู่บ้านแห่งหนึ่งในเขตภาคกลาง. การศึกษาก่อนการนำเสนอปริญญาโท วท.ด (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อ้อมเดือน สดมณี , อาจารย์ ดร. สรณ ภูคอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แนวทางของวิธีวิทยาการสร้างทฤษฎีจากฐานรากซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ1)ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ในฐานะที่เป็นกระบวนการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนท่ามกลางความเป็นพลวัตของบริบททางสังคม 2)ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในมิติต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม อันนำไปสู่การมีสุขภาพทางกายและทางจิตใจที่ดีและ 3) ค้นหากระบวนการเรียนรู้ในเรื่องของการออมเพื่อนำไปสู่การพัฒนานโยบายสาธารณะและความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งสนามวิจัยคือชุมชนหมู่บ้านวัดต้นโพธิ์ซึ่งอยู่ในจังหวัดหนึ่งในเขตภาคกลาง โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์

ผลการวิจัย พบว่า การจัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ขึ้นในชุมชนบ้านวัดต้นโพธิ์นั้นเนื่องจากชุมชนคนในชุมชนประสบกับปัญหาหนี้สินที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น จนทำให้บุคคลซึ่งเป็นแกนนำชุมชนได้เข้ามาวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไข ประกอบกับโอกาสในการเรียนรู้เกี่ยวกับองค์การทางการเงินในรูปแบบของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ได้เกิดขึ้นทำให้กลุ่มเริ่มก่อรูปขึ้นในชุมชน ซึ่งมีเป้าหมายเบื้องต้นในการแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของคนในชุมชนเพื่อให้มีแหล่งเงินทุนของชุมชนเองแต่หลังจากนั้นพบว่ากลุ่มได้สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนโดยนัยนี้เป็นการพึ่งตนเองได้ของชุมชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความความสำเร็จของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะของผู้นำ ได้แก่ คุณลักษณะที่เป็นคุณสมบัติทางสังคม (ความรู้ความสามารถของผู้นำกลุ่ม ตำแหน่งทางสังคมอื่นและความพร้อมของครอบครัว)และคุณลักษณะที่เป็นคุณสมบัติทางบุคลิกภาพและการแสดงพฤติกรรม (ซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น) 2) ปัจจัยด้านบริบทชุมชน ได้แก่ บริบทด้านเศรษฐกิจและ บริบทด้านสังคมและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม 3) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการได้แก่การยึดมั่นในกฎระเบียบของกลุ่มและการเชื่อมโยงการบริหารจัดการกับกองทุนหมู่บ้าน 4)ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่การสนับสนุนจากวัดและการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ

สำหรับการพึ่งตนเองได้ของชุมชนภายหลังจากการจัดตั้งกลุ่มนั้นมีสองลักษณะ คือการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจซึ่งทำให้สมาชิกลดการกู้เงินนอกระบบ มีเงินออมและเงินลงทุนในอาชีพ ส่วนการพึ่งตนเองทางสังคมและวัฒนธรรมนั้นประกอบด้วย 1) ช่วยเสริมสร้างคุณธรรม คือความมีสัจจะ ความเอื้ออาทร และความประหยัดอดออมให้แก่สมาชิก 2)เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันในชุมชน ทั้งระดับครอบครัว ระดับเครือญาติและระดับเพื่อนบ้านและคนอื่นๆในชุมชน 3) เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งสุขภาพทางกายและสุขภาพทางใจ

การเกิดขึ้นของกลุ่มได้สร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ขึ้นในเรื่องการออมใน 3 ระดับ คือ 1)ระดับตัวกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เองนั้นได้เรียนรู้การวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน เรียนรู้จากตัวอย่างชุมชนที่ประสบความสำเร็จ

เรียนรู้กลวิธีที่จะก่อตั้งและบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ 2)ระดับสมาชิกกลุ่มได้เกิดเจตคติที่ดีต่อการออมเงินโดยผ่านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเรียนรู้ที่จะวางแผนการใช้จ่ายและการออมและ3)ระดับเครือข่ายได้เรียนรู้เกี่ยวกับการขยายเครือข่ายสู่ชุมชนที่เคยมีองค์กรทางการเงินอยู่ก่อนแล้วว่าต้องค่อยเป็นค่อยไปโดยให้ชุมชนนั้นๆ ได้เห็นจุดดีของกลุ่มที่ทดแทนข้อบกพร่องของกลุ่มเดิมและเรียนรู้ถึงความพร้อมของบุคคลในชุมชนที่จะก้าวเข้ามาเป็นผู้นำกลุ่มว่าต้องมีภูมิรู้ ภูมิธรรมและภูมิฐาน

จากองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการจัดตั้งและดำเนินกิจกรรมของกลุ่มนี้จะสะสมทรัพย์ฯสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการออมและการจัดตั้งองค์กรการเงินของชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป